

Zastavení výkonu rozhodnutí

Při soudním prodeji zástavy je třeba vykládat ustanovení § 112 občanského zákoníku tak, že zástavní věřitel pokračuje řádně v zahájeném řízení, jestliže po právní moci usnesení o nařízení prodeje zástavy (po pravomocném skončení první fáze soudního prodeje zástavy) pokračuje v přiměřené lhůtě v uplatňování svého zástavního práva podáním návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí prodejem zástavy podle ustanovení § 251 a násl. o.s.ř., popřípadě podáním návrhu na nařízení exekuce prodejem zástavy podle ustanovení § 37 a násl. ex. Posouzení, zda zástavní věřitel podal návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy v přiměřené lhůtě, je vždy závislé na konkrétních okolnostech každého jednotlivého případu. Pokračoval-li zástavní věřitel v soudním prodeji zástavy řádně (v okolnostem případu přiměřené lhůtě) podáním návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy, znamená to, že promlčecí doba, jejíž běh byl zastaven podáním žaloby o nařízení prodeje zástavy, nezačne znovu běžet dnem právní moci usnesení o nařízení prodeje zástavy a že stavení běhu promlčecí doby bude pokračovat (trvat) až do pravomocného skončení řízení ve druhé fázi soudního prodeje zástavy. Kdyby však zástavní věřitel nepodal návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy v přiměřené lhůtě, začne promlčecí doba (do té doby stavená) znovu běžet dnem následujícím po právní moci usnesení o nařízení prodeje zástavy. V tomto případě se zástavní právo nepromlčí jen tehdy, jestliže promlčecí doba neuplyne do dne, v němž byl podán návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy; v době od podání žaloby o nařízení prodeje zástavy do právní moci usnesení, kterým byl nařízen prodej zástavy, promlčecí doba neběží.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 3892/2010, ze dne 28.11.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněného C. (Luxembourg) N° 11 S.A. se sídlem Lucemburské velkovévodství, zastoupeného Mgr. S.B., advokátkou se sídlem v B., proti povinným 1) J. H. a 2) E. H., oběma zastoupeným JUDr. A. Š., advokátem se sídlem v L., pro 397.921,87 Kč a 521.243,78 Kč s příslušenstvím, o návrhu povinných na zastavení exekuce, vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 67 Nc 7227/2007, o dovolání oprávněného proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 26. června 2009 č.j. 73 Co 65/2009-87, tak, že dovolání oprávněného se zamítá.

Z odůvodnění:

Na návrh oprávněného, podaný u soudu prvního stupně dne 20.8.2007, Okresní soud v Liberci usnesením ze dne 5.9.2007 č.j. 67 Nc 7227/2007-16 (správně 67 Nc 7227/2007-26) nařídil exekuci jednak podle "pravomocného a vykonatelného usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 28.1.2003 č.j. 18 C 156/2002-36, které nabylo právní moci 6.3.2003", k uspokojení pohledávky oprávněného ve výši 397.921,87 Kč s 16% úrokem z prodlení ročně z částky 37.487,50 Kč od 24.1.2003 do zaplacení, náhrady nákladů "nalézacího řízení" ve výši 6.000,- Kč, "nákladů právního zastoupení v tomto exekučním řízení" a "nákladů exekuce, které budou v průběhu řízení stanoveny", s tím, že může být provedena jen prodejem nemovitostí označených jako pozemky "parc. č., parc. č. zapsaných na LV č. pro obec a k.ú. Pěňčín u Katastrálního úřadu v Liberci" a pozemky "parc. č., parc. č. , parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č. a parc. č. zapsaných na LV č. pro obec a k.ú. Pěňčín", jednak podle "pravomocného a vykonatelného rozsudku

Okresního soudu v Liberci ze dne 7.12.2005 č.j. 18 C 322/2002-85, který nabyl právní moci 2.10.2006", k uspokojení pohledávky oprávněného ve výši 521.243,78 Kč s úrokem z prodlení z částky 188.070,- Kč ve výši 0,01% denně od 1.7.2001 do zaplacení, náhrady nákladů "nalézacího řízení" ve výši 60.320,- Kč, "nákladů právního zastoupení v tomto exekučním řízení" a "nákladů exekuce, které budou v průběhu řízení stanoveny"; provedením exekuce pověřil soudního exekutora JUDr. Juraje Podkonického, Ph.D., Exekutorský úřad v Praze 6, Evropská 663/13.

V podání ze dne 7.11.2007, označeném jako "odvolání proti usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 5.9.2007 č.j. Nc 7227/2007", povinní namítli promlčení vymáhaných práv. Dovozejí, že podle ustanovení § 408 obchodního zákoníku skončí promlčecí doba "nejpozději po uplynutí 10 let ode dne, kdy počala běžet poprvé", a že před uplynutím této lhůty sice "byla zahájena soudní řízení, jejichž výsledkem byly oba exekuční tituly", avšak "nebyla dodržena zákonná podmínka zahájit řízení o výkon rozhodnutí do 3 měsíců ode dne, kdy mohlo být zahájeno". V případě titulu vydaného v řízení vedeném pod sp. zn. 18 C 322/2002 počala promlčecí lhůta běžet poprvé dne 1.10.1995, desetiletá promlčecí lhůta uplynula dnem 1.10.2005, rozsudek nabyl právní moci dne 2.10.2006 a podle ustanovení § 408 odst. 2 obchodního zákoníku měl být návrh na exekuci podán do tří měsíců ode dne, kdy mohlo být řízení o výkon rozhodnutí zahájeno, podán však byl až dne 20.8.2007, kdy již promlčecí doba uplynula. Pohledávka zajištěná zástavním právem, uplatněným v řízení vedeném pod sp. zn. 18 C 322/2002, je tedy promlčena, což "vzhledem k principu akcesority má stejné důsledky i pro zástavní právo". Povinní se domáhali, aby bylo usnesení o nařízení exekuce zrušeno.

Okresní soud v Liberci, který posoudil podání povinných ze dne 7.11.2007 jako návrh na zastavení exekuce podle ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu "za užítí" ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu, usnesením ze dne 15.7.2008 č.j. 67 Nc 7227/2007-38 návrh povinných na zastavení exekuce zamítl. Poté, co dovedl, že zástavní právo podléhá promlčení a že zástavní právo, které bylo přiznáno pravomocným rozhodnutím soudu, se podle ustanovení § 110 odst. 1 věty první občanského zákoníku promlčuje za 10 let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno, soud prvního stupně dospěl k závěru, že usnesením ze dne 28.1.2003 č.j. 18 C 156/2002-36 bylo oprávněnému přiznáno "právo na prodej zástavy" pravomocným soudním rozhodnutím v souladu s ustanovením § 110 odst.1 věty první občanského zákoníku, že desetiletá promlčecí doba začala běžet dnem 6.3.2003, kdy uvedené usnesení nabylo právní moci, a že proto oprávněný podal dne 20.8.2007 návrh na nařízení exekuce prodejem zástavy ještě před uplynutím promlčecí doby. Ohledně práva, které bylo oprávněnému přiznáno rozsudkem ze dne 7.12.2005 č.j. 18 C 322/2002-85 a které "vzešlo" ze smlouvy o úvěru ze dne 23.10.1991 ve znění dodatku ze dne 17.8.1992, soud prvního stupně uzavřel, že jeho promlčení se i v současné době řídí ustanovením § 131b odst. 5 hospodářského zákoníku, podle kterého, bylo-li právo přiznáno pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu, je promlčecí lhůta desetiletá a běží ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno. Promlčecí doba práva přiznaného oprávněnému rozsudkem ze dne 7.12.2005 č.j. 18 C 322/2002-85, který nabyl právní moci dne 6.10.2006, tedy může uplynout teprve dnem 6.10.2016.

K odvolání povinných Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci usnesením ze dne 26.6.2009 č.j. 73 Co 65/2009-87 usnesení soudu prvního stupně potvrdil ve výroku, kterým byl zamítnut návrh na zastavení exekuce nařízené podle rozsudku Okresního soudu v Liberci ze dne 7.12.2005 č.j. 18 C 322/2002-85, a změnil tak, že zastavil exekuci nařízenou podle usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 28.1.2003 č.j. 18 C 156/2002-36 "prodejem pozemků parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č., parc. č. a parc. č. v katastrálním území Pěňcín"; současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o zastavení exekuce před soudy obou stupňů. Při posouzení promlčení pohledávky, která vznikla na základě smlouvy o úvěru ze dne 23.10.1991 a která byla oprávněnému přiznána rozsudkem ze dne 7.12.2005 č.j. 18 C 322/2002-85, se odvolací soud ztotožnil s názorem soudu prvního stupně v tom, že ode dne 6.10.2006, kdy se rozsudek ze dne 7.12.2005 č.j.

18 C 322/2002-85 stal vykonatelným, začala ve smyslu ustanovení § 131b odst. 5 hospodářského zákoníku běžet "nová" desetiletá promlčecí doba a že tedy oprávněný podal dne 20.8.2007 návrh na nařízení exekuce ještě před jejím uplynutím. Při posuzování otázky promlčení práva oprávněného na uspokojení zástavním právem zajištěné pohledávky z výtěžku zpeněžení zástavy odvolací soud dovodil, že je třeba se zabývat nejen promlčením zástavního práva, ale také promlčením zajištěné pohledávky, neboť zástavní právo se nepromlčuje dříve než zajištěná pohledávka. I když zajištěná pohledávka nebyla oprávněnému přiznána rozhodnutím soudu, došlo ze strany dlužníka v dodatku ke smlouvě o úvěru ze dne 24.2.1999 k uznání závazku, čímž došlo ve smyslu ustanovení § 407 odst. 1 obchodního zákoníku k "přetržení promlčecí lhůty a započetí běhu nové čtyřleté promlčecí lhůty, která uběhla dne 24.2.2003". Právo na uspokojení zajištěné pohledávky vzniklo oprávněnému "minimálně dne 25.5.2001", neboť dlužník se ocitl v prodlení dne 24.5.2001, kdy měl podle výzvy zástavního věřitele "uhradit celý po vypovězení úvěrové smlouvy zesplatněný dluh". Tříletá promlčecí doba zástavního práva tedy skončila dnem 25.5.2004, ledaže by před jejím uplynutím "došlo k události, která ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 občanského zákoníku působí tzv. přetržení běhu promlčecí doby nebo ve smyslu ustanovení § 112 občanského zákoníku tzv. stavení běhu promlčecí doby". Usnesení soudu, kterým byl ve smyslu ustanovení § 200y a násl. občanského soudního řádu nařízen soudní prodej zástavy, není podle názoru odvolacího soudu "rozhodnutím, kterým by ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 občanského zákoníku docházelo k přiznání práva, tj. v daném případě k přiznání práva zástavního věřitele na uspokojení ze zástavy". Předpokladem pro nařízení soudního prodeje zástavy je totiž podle ustanovení § 200y a násl. občanského soudního řádu pouze doložení předpokladů uvedených v ustanovení § 200z odst. 1 občanského soudního řádu, soud se přitom nezabývá "námitkami zástavního dlužníka o existenci, zániku či promlčení pohledávky, resp. zástavního práva", a že teprve v řízení o zastavení exekuce (výkonu rozhodnutí) je dán prostor pro obranu dlužníka; povaha řízení a rozhodnutí o soudním prodeji zástavy vylučují, aby usnesení o nařízení prodeje zástavy představovalo rozhodnutí, kterým by právo bylo přiznáno. Podání návrhu na nařízení soudního prodeje zástavy má za následek pouze stavení běhu promlčecí doby podle ustanovení § 112 občanského zákoníku, a to až do právní moci usnesení, jímž byl nařízen soudní prodej zástavy; poté pak "dobíhá promlčecí doba, jež byla v běhu před zahájením tohoto řízení". Vzhledem k tomu, že žaloba o soudní prodej zástavy byla podána u soudu dne 7.2.2002, neběžela promlčecí doba až do 6.3.2003, kdy nabylo právní moci usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 28.1.2003 č.j. 18 C 156/2002-36; počínaje dnem 7.3.2003 začal běžet zbytek promlčecí doby (v trvání 2 let a 108 dnů) a celá promlčecí doba uplynula nejpozději dnem 23.6.2005. Námitka promlčení tedy byla ve vztahu k právu na prodej zástavy uplatněna důvodně a je tu důvod pro zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu ve výroku, který bylo usnesení soudu prvního stupně změněno a rozhodnuto o zastavení exekuce nařízené podle usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 28.1.2003 č.j. 18 C 156/2002-36, podal oprávněný dovolání. Souhlasí s odvolacím soudem v tom, že promlčecí doba v projednávané věci "mohla začít běžet nejdříve dnem 25.5.2001", že obecná promlčecí doba v trvání 3 let "ve vztahu k uplatněnému zástavnímu právu mohla uplynout dnem 25.5.2004 a že "zástavní právo bylo řádně a včas uplatněno návrhem na soudní prodej zástavy" dnem 7.2.2002, kdy došlo ve smyslu ustanovení § 112 občanského zákoníku "k přerušení běhu promlčecí doby", odmítá však jeho závěr, že by usnesení o nařízení prodeje zástavy nebylo takovým rozhodnutím, které by zakládalo běh "nové" desetileté promlčecí doby ve smyslu ustanovení § 110 občanského zákoníku. I když je řízení o soudním prodeji zástavy podle ustanovení § 200y a násl. občanského zákoníku "pouze jednou fází soudního prodeje zástavy", v níž soud "nezkoumá případný zánik či promlčení nároku", nejedná se o "procesní rámec, který by vázal účastníky řízení v jejich tvrzeních a důkazních návrzích"; účastník řízení je podle názoru oprávněného "nejen oprávněn, ale i povinen v řízení uvést všechny rozhodné skutečnosti a důkazy a splnit tak svou povinnost tvrzení a povinnost důkazní, přičemž obezřetnost a zásadu vigilantibus iura scripta sunt zachová účastník pouze v takovém případě, že všechny rozhodné skutečnosti vznesl i při vědomí, že tyto nebudou

soudem prozatím zkoumány", a námitka promlčení je "námitkou, která by měla být pro účely svého případného úspěchu vznesena již v nalézací fázi řízení o soudním prodeji zástavy". Námitku promlčení soud zkoumá podle stavu, jaký tu je v době "nalézací fáze řízení o soudním prodeji zástavy". Neuplatnil-li ji zástavní dlužník dříve, než soud rozhodne o nařízení soudního prodeje zástavy, je nutno dovodit, že se "takovým jednáním dlužník konkludentně vzdal práva vznést námitku uplynutí obecné tříleté promlčecí doby" a že, je-li "nalézací fáze ukončena pravomocným a vykonatelným usnesením o nařízení soudního prodeje zástavy, musí být nutně uvažováno o desetileté promlčecí době ode dne vykonatelnosti usnesení ve smyslu ustanovení § 110 občanského zákoníku". Odvolací soud navíc neuvažoval se situací, kdy právo na soudní prodej zástavy bude žalobou uplatněno "v nalézací fázi" v poslední den obecné tříleté promlčecí doby, neboť aplikace jeho názoru nutně znamená, že by "z obecné promlčecí doby nezbyvala žádná doba, se kterou by bylo možné počítat pro podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí či exekuce". Oprávněný navrhl, aby dovolací soud zrušil rozhodnutí odvolacího soudu a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Povinní navrhli, aby dovolací soud dovolání oprávněného odmítl. Uvedli, že oprávněnému "nesvědčí žádný z právních důvodů k podání dovolání" a že se plně ztotožňují s právními závěry odvolacího soudu.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 30.6.2009 (dále jen "o.s.ř."), neboť dovoláním je napadeno usnesení odvolacího soudu, které bylo vydáno před 1.7.2009 (srov. Čl. II bod 12 zákona č. [7/2009](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů a další související zákony). Po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o.s.ř.) a že jde o usnesení, proti kterému je ve výroku, jímž bylo usnesení soudu prvního stupně změněno a rozhodnuto o zastavení exekuce nařízené podle usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 28.1.2003 č.j. 18 C 156/2002-36, dovolání přípustné podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. d), § 238a odst.2 a § 237 odst.1 písm.a) o.s.ř., přezkoumal uvedené rozhodnutí bez nařízení jednání (§ 243a odst.1 věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Soud v exekučním řízení [srov. § 55 odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů účinný do 30.6.2009 - dále jen "ex. řád"] zastaví exekuci, je-li exekuce nepřípustná, protože tu je jiný důvod, pro kterozhodnutí nelze vykonat [§ 52 odst.1 ex. řádu, § 268 odst.1 písm.h) o.s.ř.]. Dojde-li k promlčení v exekuci vymáhaného práva a vznese-li povinný námitku promlčení, jde podle ustálené judikatury soudů (srov. například Zhodnocení rozhodování soudů a státních notářství při výkonu rozhodnutí býv. Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18.2.1981 sp. zn. Cpj 159/79, které bylo uveřejněno pod č. 21 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1981) o důvod, pro který soud exekuci zastaví podle ustanovení § 52 odst.1 ex. řádu a § 268 odst.1 písm. h) o.s.ř.

Je-li předmětem exekučního řízení zpeněžení (prodej) zástavy, má oprávněný zástavní věřitel právo (nárok), aby jeho (zajištěná) pohledávka byla uspokojena z výtěžku tímto způsobem provedeného zpeněžení (prodeje) zástavy. Zástavní právo je - jak dovodila již ustálená judikatura soudů (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.4.2007 sp. zn. 21 Cdo 1918/2005, který byl uveřejněn pod č. 95 v časopise Soudní judikatura, roč. 2007) - majetkové právo, které podléhá promlčení. Zástava smí být v exekučním řízení zpeněžena, jen jestliže povinný zástavní dlužník nenamítl promlčení zástavního práva nebo jestliže jím uplatněná námitka promlčení není opodstatněná.

Promlčecí doba zástavního práva je tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé (§ 101 občanského zákoníku); zástavní právo mohlo být poprvé vykonáno dnem, v němž zástavnímu věřiteli vzniklo právo na uspokojení zajištěné pohledávky ze zástavy, tedy - řečeno jinak - dnem, v

němž je zástavní věřitel podle hmotného práva oprávněn požadovat, aby zajištěná pohledávka byla uhrazena z výtěžku získaného zpeněžením zástavy, protože dlužník zajištěnou pohledávku řádně a včas (tj. v době, v níž měl být podle dohody, právního předpisu nebo rozhodnutí dluh odpovídající zajištěné pohledávce dlužníkem splněn) nesplnil, (marným uplynutím doby splatnosti zajištěné pohledávky). Bylo-li však zástavní právo přiznáno pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, promlčuje se za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno (§ 110 odst. 1 věta první občanského zákoníku). V případě, že zástavní právo bylo zástavním dlužníkem písemně uznáno co do důvodu a výše, promlčuje se za deset let ode dne, kdy k uznání došlo, nebo, byla-li v uznání uvedena lhůta k plnění, od uplynutí této lhůty (§ 110 odst. 1 věta druhá občanského zákoníku) [srov. též právní názor uvedený například v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24.1.2008 sp. zn. 21 Cdo 687/2007, který byl uveřejněn pod č. 124 v časopise Soudní judikatura, roč. 2008].

Zástavní právo se nepromlčuje dříve, než zajištěná pohledávka (§ 100 odst. 2 věta třetí občanského zákoníku). K promlčení zástavního práva proto nepostačuje pouze marné uplynutí doby určené občanským právem k uplatnění práva (nároku) na uspokojení ze zástavy, neboť je třeba, aby marně uplynula také promlčecí doba k uplatnění zajištěné pohledávky; dokud nedošlo k promlčení zajištěné pohledávky, nemůže být promlčeno ani zástavní právo, i kdyby jeho předmětem byl majetek jiné osoby než dlužníka této pohledávky (srov. právní názor uvedený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 15.2.2008 sp. zn. 21 Cdo 888/2007, který byl uveřejněn pod č. 123 v časopise Soudní judikatura, roč. 2008).

Promlčení zástavního práva se podle ustálené judikatury soudů vždy řídí občanským zákoníkem a dalšími předpisy občanského práva, a to i tehdy, byla-li jím zajištěna pohledávka ze smlouvy o úvěru nebo z jiného obchodního závazkového vztahu (srov. právní názor uvedený například v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 8.2.2007 č.j. 21 Cdo 681, 682/2006, který byl uveřejněn pod č. 104 v časopise Soudní judikatura, roč. 2007).

Z výše uvedeného (mimo jiné) vyplývá, že desetiletá promlčecí doba zástavního práva platí podle ustanovení § 110 odst. 1 věty první občanského zákoníku, jen jestliže bylo "právo přiznáno pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu". S názorem odvolacího soudu, podle kterého usnesení o nařízení prodeje zástavy vydané v řízení o soudním prodeji zástavy (§ 200y až § 200za občanského soudního řádu) nepředstavuje rozhodnutí o "přiznání práva", dovolací soud souhlasí.

Zástavní právo je definováno jako právní institut, který slouží k zajištění pohledávky pro případ, že dluh, který jí odpovídá, nebude včas splněn s tím, že v tomto případě lze dosáhnout uspokojení z výtěžku zpeněžení zástavy (srov. § 152 občanského zákoníku). Není-li pohledávka zajištěná zástavním právem včas splněna nebo byla-li splněna po své splatnosti jen částečně anebo nebylo-li splněno příslušenství pohledávky, má zástavní věřitel právo na uspokojení své pohledávky (zbytku pohledávky nebo příslušenství) z výtěžku zpeněžení zástavy (srov. § 165 odst. 1 občanského zákoníku). Zástavu lze zpeněžit na návrh zástavního věřitele buď ve veřejné dražbě nebo soudním prodejem zástavy; při nařízení soudního prodeje zástavy a při prodeji zástavy soudem se postupuje podle občanského soudního řádu (srov. § 165a odst. 1 občanského zákoníku).

Soudní prodej zástavy jako právní prostředek zpeněžení zástavy, předvídaný v ustanovení § 165a odst. 1 občanského zákoníku, se uskutečňuje - jak správně uvedl odvolací soud - ve dvou fázích. V první fázi, upravené v ustanoveních § 200y až § 200za občanského soudního řádu, jde o řízení o soudním prodeji zástavy, které je zahájeno podáním žaloby, jíž se zástavní věřitel domáhá nařízení soudního prodeje zástavy, a které končí usnesením soudu, jímž bylo o této žalobě rozhodnuto. Nařídí-li soud vykonatelným usnesením prodej zástavy, přechází soudní prodej zástavy do druhé fáze (prodeje zástavy soudem), která začíná podáním návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí prodejem zástavy podle ustanovení § 251 a násl. o.s.ř., popřípadě podáním návrhu na nařízení exekuce podle ustanovení § 37 a násl. ex. řádu, která smí být provedena jen prodejem zástavy; je-li prodávanou

zástavou nemovitá věc, užijí se na prodej zástavy soudem ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem nemovitostí, nestanoví-li zákon jinak (srov. § 338a odst.1 o.s.ř., § 52 ex. řádu).

V řízení o soudním prodeji zástavy jako první fázi soudního prodeje zástavy soud podle již ustálené judikatury (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2.12.2004 sp. zn. 21 Cdo 1467/2004, které bylo uveřejněno pod č. 37 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2005) zkoumá pouze to, zda zástavní věřitel doložil zajištěnou pohledávku, zástavní právo k zástavě, jejíž prodej navrhuje, a kdo je zástavním dlužníkem. Jiné (další) skutečnosti nejsou - jak vyplývá z ustanovení § 200z odst. 1 občanského soudního řádu - v tomto řízení významné. Uvedené rozhodné skutečnosti současně nemusí být v řízení o soudním prodeji zástavy prokázány (postaveny najisto); pro nařízení prodeje zástavy postačuje, budou-li listinami nebo jinými důkazy osvědčeny, tedy jeví-li se z předložených listin nebo jiných důkazů alespoň jako pravděpodobné. Doloží-li zástavní věřitel uvedené skutečnosti listinami vydanými nebo ověřenými státními orgány nebo veřejnými listinami notáře, popřípadě budou-li splněny podmínky uvedené v ustanovení § 115a občanského soudního řádu, může soud prvního stupně rozhodnout o nařízení prodeje zástavy bez jednání, tedy bez slyšení zástavního dlužníka, a s tím, že žalobu doručí zástavnímu dlužníku až spolu s usnesením o nařízení prodeje zástavy. Nařídí-li soud pravomocným usnesením prodej zástavy, protože byly alespoň osvědčeny skutečnosti uvedené v ustanovení § 200z odst. 1 občanského soudního řádu, neznamená to samozřejmě, že by ve druhé fázi soudního prodeje zástavy (při prodeji zástavy soudem podle ustanovení o výkonu rozhodnutí nebo exekuci) nemohly být uplatněny jiné (další) skutečnosti nebo že by jejich osvědčení nemohlo být zpochybněno. Namítá-li zástavní dlužník, že zástavní právo zaniklo nebo že se promlčelo, nejde o způsobilou obranu proti žalobě na nařízení prodeje zástavy (v první fázi soudního prodeje zástavy), ale o důvod pro zastavení exekuce prodejem zástavy podle ustanovení § 268 odst. 3 nebo podle ustanovení § 268 odst.1 písm. h) občanského soudního řádu (§ 52 odst. 1 ex. řádu).

Vzhledem k tomu, že podle ustanovení § 200z odst. 1 občanského soudního řádu se pro nařízení prodeje zástavy vyžaduje pouze to, aby zástavní dlužník doložil zajištěnou pohledávku, zástavní právo k zástavě a kdo je zástavním dlužníkem, může zástavní dlužník v řízení o soudním prodeji zástavy jako první fázi soudního prodeje zástavy důvodně zpochybnovat jen tyto (a nikoliv další) skutečnosti, popřípadě to, zda byly zástavním věřitelem opravdu doloženy (učiněny alespoň pravděpodobnými). Nejsou-li další (jiné) skutečnosti, včetně námitky promlčení zástavního práva nebo zániku zástavního práva, v první fázi soudního prodeje zástavy pro rozhodnutí o žalobě na soudní prodej zástavy právně významné, nemá (z procesního hlediska) smysl je v tomto řízení ani uvádět, ani prokazovat. Názor dovolatele, že zástavní dlužník je povinen v řízení o soudním prodeji zástavy uvést všechny rozhodné skutečnosti "i při vědomí, že tyto nebudou soudem zatím zkoumány", nemá jakékoliv opodstatnění ani z hlediska vlastního průběhu řízení, ani z pohledu jeho hospodárnosti a účelnosti.

Protože pro nařízení prodeje zástavy jsou rozhodné pouze skutečnosti uvedené v ustanovení § 200z odst. 1 občanského soudního řádu a protože soud usnesením nařídí prodej zástavy, budou-li tyto skutečnosti alespoň osvědčeny, je zřejmé, že se v první fázi soudního prodeje zástavy neřeší (a podle zákona nemohou řešit) všechny skutkové a právní otázky, na nichž (podle hmotného práva) závisí posouzení a závěr o tom, zda zástavnímu věřiteli vskutku svědčí zástavní právo a zda má právo na uspokojení zajištěné pohledávky z výtěžku zpeněžení (prodeje) zástavy. Pravomocné soudní rozhodnutí přiznává oprávněnému účastníku (z pohledu ustanovení § 110 občanského zákoníku) právo jen tehdy, je-li v řízení, v němž bylo rozhodnutí vydáno, možné (přípustné) zjišťování skutkového stavu věci z pohledu všech rozhodných skutečností a smí-li soud při rozhodování věci vyřešit všechny právní otázky, na nichž podle zákona záleží závěr o právu. Usnesení o nařízení prodeje zástavy proto nepředstavuje - a s ohledem na povahu a smysl řízení o soudním prodeji zástavy podle ustanovení § 200y až § 200za občanského soudního řádu ani nemůže představovat - takové soudní rozhodnutí, kterým by bylo zástavnímu věřiteli přiznáno právo. Odvolací soud tedy

dospěl v souladu se zákonem k závěru, že pravomocné usnesení o nařízení prodeje zástavy, kterým bylo skončeno řízení o soudním prodeji zástavy jako první fáze soudního prodeje zástavy, není takovým soudním rozhodnutím, které by ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 věty první občanského zákoníku způsobovalo, že by se zástavním věřitelem osvědčené zástavní právo promlčovalo až za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno.

Uplatní-li věřitel v promlčecí době právo u soudu nebo u jiného příslušného orgánu a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí doba od tohoto uplatnění po dobu řízení neběží; to platí i o právu, které bylo pravomocně přiznáno a pro které byl u soudu nebo u jiného příslušného orgánu navržen výkon rozhodnutí (§ 112 občanského zákoníku ve znění účinném do 31.8.2012).

V právní teorii ani v soudní praxi nejsou pochybnosti o tom, že ke stavení promlčecí doby podle ustanovení § 112 občanského zákoníku (ve znění účinném do 31.8.2012) dochází ode dne, v němž bylo u soudu nebo jiného příslušného orgánu právo věřitelem uplatněno (zahájením řízení nebo připojením se k již zahájenému řízení), až do dne, kterým bylo řízení pravomocně skončeno, a to za předpokladu, že věřitel v řízení řádně pokračoval.

Soudní prodej zástavy se uskutečňuje - jak již uvedeno výše - ve dvou fázích, přičemž jeho druhá fáze (prodej zástavy soudem) přepokládá pravomocné skončení první fáze (nařízení prodeje zástavy pravomocným soudním usnesením). Předmětem druhé fáze soudního prodeje zástavy je zpeněžení zástavy (označené ve vykonatelném usnesení o nařízení prodeje zástavy) za účelem dosažení výtěžku, který slouží (bude použit) k uspokojení zajištěné pohledávky a jejího příslušenství; v řízení o výkon rozhodnutí (v exekučním řízení) smí být nařízen jen prodej té zástavy, o níž to stanoví k výkonu navržené vykonatelné usnesení o nařízení prodeje zástavy, zajištěná pohledávka a její příslušenství mohou být v řízení o výkon rozhodnutí (v exekučním řízení) uspokojovány jen z výtěžku zpeněžení zástavy, označené ve vykonatelném usnesení o nařízení prodeje zástavy, a je nepřipustné, aby na základě vykonatelného usnesení o nařízení prodeje zástavy bylo k uspokojení zajištěné pohledávky v řízení o výkon rozhodnutí (v exekučním řízení) použito něco jiného než zástava, jejíž prodej soud nařídil v první fázi soudního prodeje zástavy. Při soudním prodeji zástavy tedy zástavní věřitel řádně - v zájmu uspokojení své zajištěné pohledávky - pokračuje v zahájeném řízení nejen tehdy, jestliže svým procesním postupem umožňuje náležitý (úspěšný) průběh řízení o soudním prodeji zástavy, ale pouze v případě, že bez zbytečných průtahů podá návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy a že v této druhé fázi soudního prodeje zástavy svými procesními úkony nebrání vlastnímu prodeji (zpeněžení) zástavy a uspokojení zajištěné pohledávky z výtěžku prodeje (zpeněžení) zástavy. Do druhé fáze nemusí soudní prodej zástavy přejít jen tehdy, jestliže po usnesení soudu o nařízení soudního prodeje zástavy zástavní právo zaniklo, neboť zajištěná pohledávka s příslušenstvím byla splněna nebo z jiného zákonem stanoveného důvodu zanikla. Při soudním prodeji zástavy je proto třeba vykládat ustanovení § 112 občanského zákoníku tak, že zástavní věřitel pokračuje řádně v zahájeném řízení, jestliže po právní moci usnesení o nařízení prodeje zástavy (po pravomocném skončení první fáze soudního prodeje zástavy) pokračuje v přiměřené lhůtě v uplatňování svého zástavního práva podáním návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí prodejem zástavy podle ustanovení § 251 a násl. o.s.ř., popřípadě podáním návrhu na nařízení exekuce prodejem zástavy podle ustanovení § 37 a násl. ex. Posouzení, zda zástavní věřitel podal návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy v přiměřené lhůtě, je vždy závislé na konkrétních okolnostech každého jednotlivého případu. Pokračoval-li zástavní věřitel v soudním prodeji zástavy řádně (v okolnostem případu přiměřené lhůtě) podáním návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy, znamená to, že promlčecí doba, jejíž běh byl zastaven podáním žaloby o nařízení prodeje zástavy, nezačne znovu běžet dnem právní moci usnesení o nařízení prodeje zástavy a že stavení běhu promlčecí doby bude pokračovat (trvat) až do pravomocného skončení řízení ve druhé fázi soudního prodeje zástavy. Kdyby však zástavní věřitel nepodal návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy v přiměřené lhůtě,

začne promlčecí doba (do té doby stavená) znovu běžet dnem následujícím po právní moci usnesení o nařízení prodeje zástavy. V tomto případě se zástavní právo nepromlčí jen tehdy, jestliže promlčecí doba neuplyne do dne, v němž byl podán návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce prodejem zástavy; v době od podání žaloby o nařízení prodeje zástavy do právní moci usnesení, kterým byl nařízen prodej zástavy, promlčecí doba neběží.

V projednávané věci nabylo usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 28.1.2003 č.j. 18 C 156/2002-36 o nařízení soudního prodeje zástavy právní moci dne 6.3.2003 a návrh na nařízení exekuce prodejem zástavy byl podle něho podán u soudu dne 20.8.2007. Vzhledem k tomu, že oprávněný nepochybně nepřistoupil k uplatnění zástavního práva podáním návrhu na nařízení exekuce prodejem zástavy ve lhůtě přiměřené po právní moci usnesení o nařízení prodeje zástavy, odvolací soud v souladu se zákonem dovodil, že po právní moci usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 28.1.2003 č.j. 18 C 156/2002-36 začal plynout zbytek promlčecí doby, jejíž běh byl staven podáním žaloby o nařízení prodeje zástavy dne 7.2.2002, a že celá promlčecí doba uplynula již v roce 2005.

Z uvedeného vyplývá, že z hlediska uplatněného dovolacího důvodu je usnesení odvolacího soudu správné. Protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelem tvrzeno), že by usnesení odvolacího soudu bylo postiženo vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o.s.ř. nebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání oprávněného podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělků \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)